

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 6.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 47.

Šibenik, 15. prosinca 1923.

God. III.

Kulturni momenat u javnom radu.

Danas skoro ni jednu akciju, bila ta politička, humana ili čak ekonomska ne nalazimo, koja ne bi bila u vezi sa jednom kulturnom pozadinom. Vidimo tako socialističko nastojanje, da preko radničkog pitanja upliše na društveni poredak, kako bi se ovaj kretao u pravcu socialističkih kulturnih i socialnih nazora; vidimo nastojanje liberalne, da se izrazimo dnevnim izrazom, buržoazije, da pod zvučnim inenom demokratizma okupi široke narodne slojeve i njihove interese podvrgne svojim spekulativnim interesima; vidimo čak i najheterogenije elemente okupljene u framesunskim ložama kako nastoje, da ni jedan čin ili važniji korak u razvitku jednog naroda ne bi pošao u protivnom, njihovih nazora smjeru. Koje onda čudo, da se i uvjereni katolici okupljaju, ugroženi svim tim nastojanjem i žele da svom narodu očuvaju one tekovine, koje je ovom dala živa vjera njihovih otaca, te su po njihovom uvjerenju i danas glavni uvjet zdravog napredka njihovog naroda.

Osim osjećaja dužnosti, koji uvjerenom katoliku nalaže živu interes za javni rad, u tomu je glavni reson d'etre katoličke kulturne akcije u svakom narodu, pa i kad nas.

Ali, što onda vidimo? Ni jedna akcija, pa ni ona framesunsko-bezvjerska, socijalističko-boljševička ili ona liberalne inteligencije ne nailazi na toliki otpor ili nerazumjevanje kao baš kulturno nastojanje katolika u javnom radu. Ovo se je, kao na pr. kod nas, za vrijeme Austrije krstilo crno-žutom aveli, a danas, kada više nema Austrije, krsti se klerikalnom sablasti, kojoj je svrha samo podređenje opće narodnih interesa onima Vatikana i katoličke crkve.

Javno istupanje za katolička načela prikazuje se vjerskom 'zagrizenošću i nepotrebnim razdvajanjem duhova, te jednako žestinom ostaju proti ovom nastojanju i naši čisti Hrvati kao i t. zv. Jugoslaveni, jer da bi ovo bilo na štetu stvari, koje se oni smatraju jedinim zastupnicima.

Tomu na žalost nasjedaju i inače dobri katolici i ne vide svu perfidnost protivnika kršćanskog morala u javnom radu. Oni znadu, da pred narod ne mogu javno istupiti kao takovi, jer nema tih argumenata, kojima bi ga mogli odvratiti od vjere i iscupati mu iz duše njegove religiozne osjećaje. To pak postizavaju drugim putem, a taj je: podmetanje protunardnih motiva nosiocima katoličkih kulturnih nazora u javnom radu. Time, ove diskreditirajući, sebi podižu aureolu patriotičnog i požrtvovnog rada za suzbijanje protunardnog i protudržavnog rada klerikalne sablasti. Nebrojeni nam primjeri u našem javnom životu to potvrđuju, kako u javno-političkom, tako u prosvjetno-kul-

nom i gospodarsko - zadrugarskom radu.

Ali vrijeme fraza i klerikalnih bau-bau prolazi. Onih, koji su nasjedali promišljenom postupku neprijatelja kršćanskog naziranja na svijet, sve je manje te se mjestimice i u inače indiferentnim krugovima sa simpatijama prati nastojanje onih javnih radnika, koji nastoje da kršćanski kulturni momenat što više prodre u naš javni život. Ne čuje se više: to

Izbori u Engleskoj.

Naše dnevne novine osvrćući se na rezultat izbora u Engleskoj, ove su više manje nastojale prikazati sa engleskih unutrašnjih i opće međunarodnih prilika. Ni jedna se, možemo reći nije sjetila, da ove izbore prikaže sa one važnosti, koju im je pridavao g. Stjepan Radić obzirom na oživotvorenje državo-pravnih težnja našeg naroda.

Čitave stranice i stupci Radićevog „Slobodnog Doma“ i ostalih njemu blizih novina bili su ispunjeni, s jedne strane simpatijama, koje prvaci engleske Radničke Stranke goje za nas i naše pravice a s druge, o velikoj ulozi, koji će iza izbora ova stranka igrati u engleskom javnom životu. S tim se je hotilo reći, kako mi Hrvati mirno možemo gledati u budućnost, jer će se za nas založiti velika engleska Radnička Stranka i pomoći nas u borbi za naša narodna i čovječa prava.

Međutim izbori nijesu ni proglašeni bili kada stiže vijest, da Radić namjerava napustiti London i preseliti se u Paris. Iole dobrom poznavao javnih prilika i rada g. Radića ova je vijest mnogo kazivala: Izbori će svršiti. Radnička Stranka će u ovim izborima izaći ojačana sa 50 mandata, te sad dolazi vrijeme, da se ispune obećanja i nade, koje je Radić davao svojim pristašama. Pošto to nije moguće da bude, treba se odstraniti iz Londona, da se može kazati: nije mene bilo tamo, pa zato i nemamo ništa.

Moguće g. Radić ne će napustiti London, ali bi bilo skrajno vrijeme, da naš narod jednom uvidi, kako mu se od nikoga nije nadati spasu i pomoći, nego od svoje vlastite snage. Narodna snaga hrvatskog naroda, faktično okupljena od Radića, danas polazi sasvim drugim pravcem nego bi morala, da od nje naš narod ima koristi. Tomu niko nije kriv nego sam Radić. Mjesto, da tu snagu kada ju je jedanput okupio, upotrebi u zgodno vrijeme i na pravom mjestu, on je sve dalje odvodi od realnosti i kada jedanput ne bude više vrijeme, bar zgodno vrijeme, da je upotrebi sa odgovarajućim uspjehom, ona će se razočarana raspršiti, da se više nikada

su mladi i neiskusni ljudi, koji ne jamče za uspjeh; njihovi se redovi množe i ispravno u velikom djelu tumači njihovo nastojanje.

Da ovo nastojanje bude imalo što potpuniji uspjeh, u koji ne sumnjamo, dužnost je i onih posljednjih, koji se drže po strani, da pristupe ovom nastojanju. Kršćanski kulturni momenat u javnom radu, najbolji je zalag, da je njihova bojazan pred nepoštenim i nenarodnim motivima nosioca ovog nastojanja posve izlišna, i da ovo nastojanje vodi ne najbolje dobro našeg naroda i naše države. ko.

u ovoj velebnosti ne nađe na okupu što će moguće biti od strašnijih posljedica po bolju budućnost našeg naroda, nego sva nasilja nebratske megalomanije.

Radić je kod hrvatskog naroda postigao, što nijedan hrvatski političar nije mogao postići. Ne ćemo ispitivati da li svojim vlastitim sposobnostima ili uz ove i slučajem prilika, u koje je dospio naš narod. Njegov je uspjeh na vrhuncu. Uz, možemo reći skoro potpuno povjerenje svoga naroda, koje mu je dao na izborima, on može da uvjeri taj narod o simpatijama velikih naroda za njegove ideale, on može da mu ulije u dušu vjeru, da će se za njegove ideale boriti veliki narodi, dok sam polaže jedino uspješno sredstvo borbe: realnu politiku i gubi se u iluzijama svoga vode. Ali što će biti sutra kada tim iluzijama bude kraj.

Ni izbori u Engleskoj, ni Radnička Stranka engleska, kao što ni genovska konferencija i sovjetska Rusija, ne mogu dati hrvatskom narodu ono, što on misli, da sam ne može postići. Za to naš narod, a u prvom dijelu njegovi razumniji snovi moraju pravom mjerom ocijeniti rad Stjepana Radića i politiku H. R. S. S. Nikako ne možemo nazvati uspješnim radom stvaranje nerasploženja prema neprijatelju i propovijedanje zaziranja od borbe s njim. Tim samo puštamo neprijatelju, da slobodno pustoši polje borbe, na koje bi sa svim našim energijama morali izaći, da mu se odupremo. A to je polje u našem slučaju: naše kulturne i ekonomske institucije, koje nam raznim nekulturnima zakonima uništava; naše financije, koje nam dnevno pljačka radi naše neaktivnosti u borbi i naša zemlja, koju nam sa agrarnom reformom oduzimlje, da bude plaća prodanim dušama i zalogom njihove janjičarske službe prema našem narodu.

Ovo su plodovi Radićeve politike, ne ćemo reći, koje je on želio, ali koje je on mogao predvidjeti, ako je iole dobar političar. Ocjenjujući rad Stjepana Radića po ovim plodovima njegova rada, mi ga tek valjano ocjenjujemo i pridajemo mu njegovu pravu vrijednost.

ŠIBENIK, 15. prosinca.

Zadnjih dana radikali su se pokazali nervozni kao malo kada. U ovoj svojoj nervoznosti oni su se toliko zaboravili, da su dne 7 o. mj., ne imajući u skupštini kvorum ovaj profurtimešali, prešavši preko zahtjeva predstavnika opozicije Lazića, da se poimenično glasuje. To ih je ipak toliko tuširalo, da su se odlučili po svaki način nagoditi sa Džemijatom. Turski su se poslanici rado poklonili zlatnom teletu. Vlada je odobrila 30 milijuna dinara, da se dađe Džemijatu za otkup zemlje, samo da za neko vrijeme produlji život. Za pljačkanjem Džemijata državne blagajne ne će da zaostanu ni Nijemci, koji dobro uočavaju položaj radikala. Radikali, koji se jedini prikazuju čuvarima ove države i narodnog jedinstva prisiljeni su, da se održe na vlasti, osloniti se na prirodne neprijatelje naše države Turke i Njemce. Jedini bi izlaz iz ove situacije bili izbori, ali se pokazuje, da su novi izbori neobično strašilo za vladine krugove, kao i za neke opozicionalne stranke. Radikalna bi stranka moguće još danas mogla, da se u novim izborima sa skrajnim terorom održi na današnjoj visini, ali Nijemci i Turci pretjeranim svojim zahtjevima provode zaslužno djelo skrajnog kompromitiranja radikalnog režima. To je valjda jedina dobra strana tursko-njemačko-radikalnog saveza.

Naša javnos malo znade o našoj vanjskoj politici. Ono što zna većinom dozna iz strane štampe ili ako se što ministru vanjskih posla ponesreći, pa mora, da nešto kaže. Ovaj je put bio prisiljen žestokom kritikom budžeta ministarstva izvanjih posla. On je izjavio, da naša vanjska politika ide zatim, da se stvore dobre veze i odnošaji sa susjednim i drugim državama. Što se tiče Grčke kazao je, da je gledište naše vlade, da se odnošaji u njoj što prije konsolidiraju. To isto vrijedi i za Albaniju. Sa Turskom nije potpisan severski i lausanski ugovor. Ove ugovore nijesu još ratificirale stanovite države, koje su ih potpisale. O našim odnošajima prema Velikoj Antanti rekao je g. ministar, da se mi nijesmo miješali u nastale sukobe sve dotle, dok nijesu u pitanje došli naši interesi. U sukobu između Engleske i Francuske, nama je bliža Francuska radi reparacione politike. O odnosu sa Italijom i o riječkom pitanju g. ministar nije držao za potrebno, da nešto kaže, jer je valjda pitanje Rijeke i postupka talijanskih vlasti sa našim življenjem stvar sprovedne naravi za našu vanjsku politiku.

U Beograd su stigli dr. Dežman i dr. Drinković. Politički krugovi misle da ovaj put ima političku pozadinu, jer se to dovodi u vezu sa pisanjem „Obzora“ u zadnje vrijeme, iz kojega se misli, da se zajedničari hoće da otrgnu ispod Radićeva utjecaja.

Iz vanjskog svijeta.

Rezultat engleskih izbora. Izbori u Engleskoj svršili su sa porazom vladine konzervativne stranke, koja je izgubila 85 mandata. Razmjerni mandata otpao je prema strankama kako slijedi: Konzervativci 262 mandata, liberali 152, radnička stranka 191 i nezavisni 10. Konservativna stranka doduše ima relativnu većinu mandata, ali je prema opoziciji od 343 mandata liberala i radničke stranke nemoćna. Stoga se pouzdano očekuje, da će s novom godinom doći do promjene vlade u Engleskoj.

Pitanje Javorine riješeno. Ovo pitanje, koje je stalno držalo u napetosti javno mišljenje češko i poljsko te dovodilo u sukob ova dva slavenska naroda, bilo je zbog nemogućnosti sporazumnog rješenja prepušteno na rješavanje mirovnog sudišta u Haagu. Vijesti sada stižu, da je haasko mirovno sudište ovo pitanje riješilo potpuno u prilog Čehoslovačke.

Mađarska uspeva. Mađarski listovi javljaju, da će Mađarska osim međunarodnog zajma u pitanju reparacija dobiti i neke privremene koncesije. Mađarskoj bi imao biti dozvoljen moratorij od 5 godina, a tako da bi tek poslije toga roka Mađarska imala nastaviti isplate na račun reparacija.

Za istup iz Saveza Naroda a stvaranje „Latinske Unije“. Ozbiljno se drži, da su se Španjolska i Italija pri zadnjem posjetu španjolskih suverena u Rimu sporazumile da napuste Savez Naroda a stvore Latinsku Uniju. U ovu Uniju imale bi uz Španjolsku i Italiju još stupiti južnoameričke latinske države. Proti tome odlučno je ustalo javno mišljenje Francuske i Engleske, tako da je talijanska vlada bila prisiljena demantirati te glasine i označiti in kao prostim izmišljotinama.

Izbori u Grčkoj. Izbori u Grčkoj koji imaju da odluče između monarhije i republike izvrgli su se u plebiscit za republiku. Pristaše kralja i monarhizma uopće su odlučili da ne sudjeluju, jer ne će da blamaraju sebe i ideju za koju se bore lošim rezultatom izbora.

ŠIRITE DOBRU ŠTAMPU!

•• PODLISTAK ••

Iz katoličke literature.

J. J. Joergensen: Gospa od Danske

Pitamo se: „Kakvu knjigu da kupimo za Božić, kakvu knjigu da dademo u ruke našoj omladini i odraslim ljudima“. Ne treba mnogo probirati, jer je hrvatska prijevodna literatura obogaćena jednim djelom, koje bi morao naručiti svaki naš čitatelj. Joergensenov roman „Gospa od Danske“ zaslužuje i radi svoje umjetničke i radi sadržajne vrijednosti, da ga upozna svaki katolik, svaki kršćanin u našoj državi. Prikazan je u romanu život jednog protestantskog studenta, koji se iz ponora individualističkog hedonizma uzdiže na visinu poštenog socijalnog rada. Cijela moderna kultura vidi se u „Gospa od Danske“ u pravoj njezinoj slici. Joergensen skida bezobzirno masku s modernih individualističkih, anarhističkih i marksističkih tipova, mi vidimo svu trulež današnjega liberaldoga društva. Ali nakon svega toga mi vidimo i ljepotu svetog altruizma, koji se očituje u osjećanju, mišljenju i djelovanju uvjerenih i očeličenih katolika. Mi veoma rado isporučujemo danski seljački

Slavlje katoličkoga đastva.

(prigodom „Đačkog dana“ 8. XII.)

Katoličko đastvo u Šibeniku vrlo ozbiljno i svečano je proslavilo svoj „Đački dan“ 8. i 9. ov. mj. Još je svjež bio najugodniji utisak lanjske proslave Đačkog dana ne samo u srcima naših kat. đaka i učenica i njihovih prijatelja, nego i u srcima ostalih đaka i učenica, te svega građanstva. Zato je razumljivo, što je i za ovogodišnji Đački dan — i ako bez ikakve bučne vanjske reklame, pak ni obične novinske notice — vladao veliki opći interes u gradu.

Pod okriljem bez grijeha Začete katoličko je đastvo pred dva decenija započelo svoj rad. Pod Njezinim ga okriljem hoće da i nastavi. Zato je i izabralo 8. prosinca, dan Bezgrješne, za svoj blagdan, za svoj najveći dan u godini. Zato je i započelo proslavu svoga Đačkog dana već ranim jutrom okupivši se oko Njezina oltara u velebnoj. Stolnoj Bazilici sv. Jakova, da isprosi njezinu pomoć, blagoslov, zaštitu, Njoj posveti svoja mlada srca, Njoj prinese svoje velike i uzvišene ideale, te na izvoru milosti i života — blagovanjem Tijela i Krvi Sina Njezina, Gospodina i Boga našega — bogato zacrpi snage, ushita, poštenosti. Sv. Misu je otčitalo vado mjesnog kat. đastva vlč. don Ante Radić. Poslije evanđelja održao je tople prigodno slovo, kojim ih je potakao na ustrajnost do konca, gajenje čistoće i žarku ljubav prema euharistiji, izgledno ponašanje i apostolski rad, te neograničenu, djetinjsku odanost svojim najvećim idealima: Isusu i Mariji. Preko sv. Mise bila je skupna sv. pričest. Uz lijepi broj seniora, organizovanih gospođa, gospođica, djevojaka i omladinaca pobožno i u najuzornijem pristupilo je k stolu Gospodnjemu i preko 140 organizovanih kat. đaka i učenica. Ganutljiv je to, svečan i rado stan bio prizor u doba tolikog današnjeg vjerskog indiferentizma! Impozantna je bila i povorka, kojom su iza crkvene svečanosti svi korporativno preko glavne gradske ulice pošli do društvenih prostorija, gdje su громко otpjevali svoju himnu. Građanstvo ih je gledalo s osobitim divljenjem.

Tako okrijepljeni i zadojeni svetim zanosom te osobitim zadovoljstvom,

što im je prvi i glavni dio proslave, tako veličanstveno uspio, većim žarom dadoše se na zadnje pripreve, da i večernja akademija što bolje uspije. I uspjela je iznad svakog očekivanja!

Akademiju je otvorio maturant gimnazije M. Luetić lijepim i vatrenim proslavom o svrsi, značenju i važnosti Đačkog dana. Letimice se dotakao i ideja vodilica, svrhe i historijata kat. đačkog pokreta, rada u dačkim kat. organizacijama, te drugove i družice pozvao da smjelo nastave započetom stazom, a roditelje da šalju djecu u njihove redove. Zatim nas je kvartet tamburaškog zbora kat. đaka sa Farkaševim odlomkom iz opere „Pustinjačko zvonce“ uprav zanio u slatko smatrenje pustinjačke idile. Ugodno smo slušali cilič vještog braća (J. Ujević), koji je lijepo oponašao zvuk zvonca. Svaka čast marnom zborovodi g. Šperandi, Slijedila je deklaracija tople i uzvišene Paveličeve molitve „Majci Mariji“, koju je gđica Antica Ostojić (uč. I. teč. učit. škole) sva u bijelim s osobitim čuvstvom i razumijevanjem izvela na opće zadovoljstvo. Njezin nastup i držanje, gtas i kretnje — sve tako naravno! — elektriziralo je publiku, koja je burnim pljeskanjem dala oduška svom oduševljenju. I predavanje gđice Vinke Lukas (maturantice učit. škole) „Naši ideali“ potpuno je zadovoljilo sve prisutne. Živim bojama ocrtała je današnje rastrovane društvene prilike i veliku pokvarenost mladeži; uvjerljivim riječima dokazala je potrebu, važnost i korist ideala i idealizma; osobitim zanosom i ushitom otvoreno i smiono govorila o uzvišenim idealima kat. đačkog pokreta, za koje je zanjela sve prisutne, u prvom redu svoju braću i sestre. Za njom je zbor kat. učenica skladno i pobožno otpjevao lijepu pjesmu „Sva si lijepa, sva si čista“, dok ih je na harmonijumu vješto pratila Dominikanka č. s. Ćirila. Stupio je zatim na pozornicu maturant učit. škole Slavko Matulić, koji smjelo, odvažno i poletno deklarira značajnu i vrlo lijepu pjesmu I. Poljaka „U osvjet“. Prvi dio akademije završila je gđica Zorka Adam. Svojim lijepim melodičnim sopran-glasom

vrlo precizno i nježno otpjevala je krasnu Zajčevu romancu „Ljubica“. Na harmonijumu ju je pratila č. s. Ćirila. Bila joj je darovana cijela kita cvijeca.

Slijedio sad drugi dio akademije, prikazivanje lijepa ali teške drame u 4 čina „Batuelova djeca“, za koju je vladao osobiti interes u publici. Vrlo je to lijepa slika iz zadnje dobe Kristove na zemlji. Ovu su dramu vrlo tešku i po sadržaju i po scenaciji, koja se za nju zahtijevala, kat. đaci i učenice izveli uprav glumački, precizno do u tančine. Mi im se divimo, što su se uopće mogli odlučiti na davanje tako teškog komada na onako malo pozornici, za čije se izvođenje zahtijevalo ne samo dobrih predstavljača, nego i dosta novčanih sredstava. To je bilo od njih zbilja presmiono! Evala im, kad su junacki svladali sve zapreke i tako lijepo uspjeli. Ne samo scenografija i dekoracija (gaj, šator, židovska soba) je bila divna, tako da se publici svaki put, kad bi se digao zastor, oteo „ah“ čudenja i divljenja, za što ide osobita hvala đaka J. Miškova, nego i kostimi bili su domisljati, te su sve iznenadili. Svisu se predstavljajući, što je najglavnije, uživjeli u svoje uloge.

Najbolje su odigrali svoje uloge gđica N. Krstić (Dina) i M. Berak (Helon). Od drugih trebala također pohvaliti M. Luetića (Batuela) i F. Smodaj (Sela). Gđica A. Čobanova (kao Matred) i J. Miškov (kao Džin) su potpuno uspjeli. U drugi red dolaze ne radi svoga izvođenja, nego radi same uloge A. Huljev (Hiram), V. Milić (Lameh), D. Crnogaća (Aseneta) i M. Miškov (Ahorbor). Dolazili su još uz ove na pozornicu i mnogi židovi i židovke, koji su također potpuno zadovoljili. Sve je bilo lijepo i u redu izvedeno, sve unaprijed predviđeno i uređeno. Tako je sijevanje, grmljavi- nja i potres ispalo vrlo naravno. Publika je ostala potpuno zadovoljna i ponijela sobom najbolje utiske, a i čestim i burnim pljeskanjem dala oduška svom potpunom zadovoljstvu.

Obje večeri (i 8. i 9.) — jer se akademija davala dvije večeri sa potpunim programom, da se prve večeri zadovolji roditeljima i članovima, a druge odličnim gostima i prijateljima — dvorana Badžane je bila krcata. Među drugim odličnim gostima druge

život sa životom hrvatskog seljaka. Iz Joergensenova romana vidimo, da je i život danske inteligencije srodan životu hrvatske inteligencije. Isti problemi, koje proživljava danski student Herman Ronge, trzaju i dušom hrvatske omladine. Iste pokretne snage, koje odlučuju razvojem danskog naroda, vide se i kod nas. Liberalizam, socijalna demokracija i kršćanstvo vode jednakim sredstvima borbu na cijelom svijetu. Herman Ronge, koji prolazi kroz tu gigantsku borbu, može biti tip i hrvatske omladine.

Joergensen dovikuje omladini i odraslim ljudima cijeloga svijeta: „Potražimo doživljaja, koji su vrijedni naše duše!“ I ne samo doživljaje nego i djela. Duša se Hermana Rongea teškim kušnjama pročišćava sve više, i on na koncu sa svojom ženom Elzom polaže temeljni kamen za samostan, koji se zove „Gospa od Danske“, a uz samostan osniva i radničku kršćansku koloniju s istim imenom. Ovo je kratak sadržaj svih događaja, koji d.že čitatelje u velikoj napetosti od početka do kraja.

Svete, potresne i snažne dojmove budi u čitatelju ova knjiga, pa kad još nadodamo, da je knjiga lijepo opremljena, urešena originalnom na-

slavnom slikom Bolkovčevom u bojama, to je potrebno, da je uzme u ruke svaki ljubitelj dobre literature. Knjiga stoji Din. 15.—, s poštom 1 Din. više, a naručuje se kod Narodne Prosvjete, Zagreb I. pošti pret. 109.

„Socialna Misel“.

S novom godinom ulazi „Socialna Misel“ u 3. godinu. Tu činjenicu moramo sa veseljem pozdraviti.

Svjetski rat između tolikih zala ostavio nam je u baštinu i novu vjeru, koja se sve to više širi. Materijalizam je uhvatio sve više maha i hoće da proširi svoje područje svugdje i praktično i teoretično. Opasnost je, da se ta rastrovanost ukorijeni, zato valja započeti borbu proti toj novoj religiji, a pri tome učvrstiti naše vjersko, etično i kulturno življenje.

U službu te ideje se postavila „Soc. Misel“.

Kroz ove 2 godine je dokazala, da je dala više nego što je obećala, da je svaki broj bio zanimljiviji i aktualniji.

S novom godinom obećaje sve više, jer su veće i potrebe.

„Socialna Misel“ raspravlja o dnevnim političkim, kulturnim i socijalnim pitanjima i to takvom solidno-

šću i objektivnošću, da se iz svega vidi, da joj je pred očima samo obogaćenje naše kršćanske kulture sa solidnim vrednotama naše dobe.

Jug, katolici moramo biti na to ponosni, ali ne smijemo samo pri tome ostati.

Dužnost je svakog inteligentnog katolika, da je prima i širi. Ona mora biti svih nas kalolika, jer su nam svima zajednički najveći interesi u opasnosti. S toga ne bi smjelo biti kat. inteligenta u našoj državi, koji se ne bi preplatio i preporučivao ovu tako važnu i današnjem vremenu primjerenu reviju. Katolici, na posao!

„Dunje ranke“.

Pet seljačkih pripovijesti od dra Josipa Andrića, izašle su u novoj Maloj pučkoj knjižnici u Zagrebu. Te nam pripovijetke otkrivaju seljačku dušu iz Hrvatske, onako, kakva jest, kad ore i kopa, kad sjetve i berbe, kad voli i mrzi, kad piruje i kad se buni. Lijepo je tu opisana i ona seljačka buna, koja je buknuła 1920. godine u nekim krajevima Hrvatske. Te pripovijetke stoje 6 Din. u svim boljim knjižarama i kod Narodne Prosvjete u Zagrebu, pošt. pret. 109. Sve knjige Društva sv. Jeronima izašle su već koncent ružna za 1924.

večeri počastio je akademiju svojim prisustvom i mjesni kot, poglavar g. Mandić sa svojom gospodom. I prve i druge večeri unogo se svijeta moralo nezadovoljno vratiti, jer uz najbolju volju nije moglo dobiti mjesta.

Katoličko se daštvo u Šibeniku može ponositi ovako lijepom, svečanom i u svakom pogledu uspjelom proslavom svog Đačkog dana. Đački je dan — dan, kad ono polaže javno račun o svom radu, odgoju i pripravi za život. Položilo je i cpoštenilo se! Dalo je mnogo, mnogo više, nego je smoglo od njega i očekivati.

Roditelji su ostali potpuno zadovoljni nad tako uzornim odgojem svoje djece, prijatelji su kat. daštvo još više zavolili, a i protivnici, kojih je također bilo dosta obje večeri na akademiji, s poštovanjem su se o njemu najbolje izražavali. Završujući ovaj prikaz mi vruće želimo, da katoličko daštvo, kako si se osvijetlalo lice ovim javnim nastupom, još većim žarom dade se na ozbiljan rad oko vlastite odgoje do potpunih značaja i uzor-ljudi i žena i što bolje priprave za uspješan rad u narodu. Da nam Bog poživi tako idealno daštvo, od koga se s pravom nadamo sretnijoj budućnosti svoje domovine!

— rl. —

Tjedan katoličke štampe.

Pijevo Društvo u Zagrebu vodi veliku akciju za katoličku hrvatsku štampu. Uvelo je *Dan katoličke štampe* na blagdan sv. Petra i Pavla, da se skupljaju darovi na pomoć kat. štampi. Uvelo je i *Tjedan katoličke štampe* između Božića i Nove Godine, da se okupljaju novi pretplatnici za sva 33 katolička hrvatska lista, koji izlaze. Ukupna naklada hrvatskih katoličkih tjednika i mjesečnika iznosi 125.000 primjeraka, dok katoličkog dnevnika nažalost uopće nemamo. A sama dnevnica nekatolička hrvatska štampa izlazi svaki dan u toliko primjeraka, koliko katolička štampa tek u mjesec dana! Zar to nije strahovit nerazmjjer? Treba ogromnog rada i nastojanja, da se taj nerazmjjer popravi, pa da se katolička štampa što više dignu i raširi. Trebamo što veći broj pretplatnika za sve katoličke listove. Trebamo i što više pretplatnika za kat. dnevnik, pa ćemo ga i imati. Katolički agitatori,

godinn, ali su za prvih pet tjedana bile potpuno rasprodane. Zato je štampano novo drugo izdanje u još većoj nakladi, pa se jeronimske knjige opet mogu dobiti. Kalendar „Danica“ i još tri knjige stoje zajedno 24 Din., a za doživotne jeronimske članove samo 12 Din.

„Seljački kalendar“

za 1924. godinu je tako lijep i poučan kalendar, da ga moramo više nego ijedan drugi skalendar pohvaliti. U njemu je izbor tolike političke pouke, kakve ne možemo naći ni u kakvoj hrvatskoj knjizi. Oko „Seljačkog kalendara“ opupilo se deset pučana pisaca, koji nam evo daju važno štivo velikoga znanja o svim političkim pitanjima. Čitaš tu o hrvatskoj, slovenskoj, srpskoj, svjetskoj, papinskoj, balkanskoj, kapitalističkoj, seljačkoj, socijalnoj i gospodarskoj politici, pa kada to pročitaš, onda vidiš, kako je jasno osvijetljena i na dubokoj nauci osnovana politika Hrvatske Pučke Stranke. Zato uzmite i pročitajte svi ovaj „Seljački kalendar“! Stoji 12 Din. S pripovjetkama „Dunje ranke“ zajedno samo 15 Din. Naručuje se kod Uprave „Seljačkog kalendara“ u Zagrebu (Kaptol 27.)

na posao! Skupljajte pretplatnike! Sada je čas do Nove Godine! Tko želi upute, neka se odmah obrati na Pijevo Društvo u Zagrebu (Kuveličeva ul. 3.), da ih još do Božića dobili.

Iz grada i okolice.

ZA POSTRADALU BRAČU. Opć. odbor na svojoj sjednici od 10. o. mj. vrotirao je u ime pomoći za nastradalu braću od poplave u Zagrebu i Hrvatskoj din. 10.000. Ujedno je zaključio pokrenuti među građanstvom akciju za sakupljanje doprinosa, te koliko doznajemo ima nade, da će Filharmoničko društvo božićnih svetaca prirediti koncertat u istu svrhu. Predsjednik općine upravo je ovom prigodom načelniku grada Zagreba ovaj dopis: „Općinsko vijeće tumačeći osjeća je svojih općinara, izražuje svoju duboku bol za tešku nesreću, koju se svalila na braću duž Save poplavom iste i kao vidljivi znak tog svoga saučešća, zaključilo prama svojim slabim financijskim prilikama, da se pošalje za stradalnike povodnja deset hiljada dinara i zamolilo mjesne humane ustanove za daljnje sakupljanje milodara kod građanstva.“

Koncertat „Zvonimira“. Splitsko pjevačko društvo „Zvonimir“ priređuje danas u 8 s. večer u kino „Tesla“ volkalni koncertat muških zborova. Program koncerta je ovaj: 1. K. Bendl: Svoj k svome; 2. J. B. Foester: Orač; 3. Č. M. Hrazdira: Rudarske pjesme; a) Oj pada..., b) Kad bi imao...; 4. L. Janaček: Ave Maria; 5. a) A. Dobronić: Glas grobova, b) ***: Ej Uhnjem (harmonizirao Č. M. Hrazdira); 6. P. Kržišovskyy: Utopljenja - Koncertom dirigira M. o. Č. M. Hrazdira. Cijene su mjesta: Balkon din. 20—; parter din. 15—; stajanje din. 10—; daci din. 5—. Ulaznice se prodaju u Kino „Tesla“.

Mahníčev dan. Mjesno Okružje Hrv. kat. nar. Saveza jučer u petak u Varoškoj žup. crkvi prigodom objeltnice smrti velikog krčkog biskupa i oca kat. pokreta dra Autuna Mahnićá priredilo je za upokoj njegove duše svečane zadušnice. Zadušnicama je prisustvovao lijep broj štovatelja pokojnika i članova kat. pokreta u našem gradu. Sutra u nedjelju, u 6. s. na večer držat će se spomen-slovo velikom pokojniku sa predavanjem o njegovom životu u prostorijama Bađžane.

Za siromašnu djecu. Koliko doznajemo mjesno humano prosvjetno društvo „Zora“ pokrenulo je ovo pred Božić živu akciju, da što obilattjom božićnicom nadari siromašnu djecu u zabavištu čč. ss. Franjevaka i onom Bađžane. Bit će obdareno oko 35 najsiromašnije djece odijelom, rubljem ili cipelama. Odijela su i rublje skrojile i sašile same članice „Zore“, dok će se naknadno javiti imena onih, koji su bilo kojim doprinosom poduprijeti ovu humanu akciju naših vrijednih gospoda okupljenih u „Zori“.

† Šima Gulán rođ. Trošić. U srijedu preminula je u dubokoj starosti majka našeg sugradanina i trgovca g. Rade Gulan gđa Šima Gulán rođ. Trošić. Pokojnici vječna uspomena a g. R. Gulanu i njegovoj obitelji naše iskreno saučešće.

Pom. šport. klub. „Krka“. zadnjih dana izdao je lijep proglaš na naše građanstvo. U ovom proglašu ističe se važnost našeg grada za sjevernu Dalmaciju uopće, pa i obzirom na pomorski šport, za koji je naša luka kao stvorena, a koji je preuzeo da njeti u našem gradu pom. šport. klub „Krka“. Radi toga spomenuti klub s

pravom apelira i očekuje od našeg građanstva, da će poduprijeti njegovo nastojanje oko gojenja ovog estetskog i bigienskog športa. Ovo podupiranje bit će najizdašnjije što većim upisivanjem u klub „Krka“ i izvanrednim doprinosanjem za fond kluba, koji osobito sada u početku treba izdašne materijalne pomoći. Članarina iznosi za počasne utemeljitelje din. 1000—, za utemeljitelje din. 500— jednom za uvijek, dobrotvori plaćaju mjesečno din. 5—, izvršujući veslači din. 10—, plivači din. 3—, juniori-veslači din. 5—, juniori-plivači din. 2—. Do sada pristupiše: kao počasni utemeljitelji: Tvrtka Šupuk i Šare Stipe po din. 1000—; kao utemeljitelji: Šupuk Vicko, Drezga Josip, Margetić Krsto, Škarica Ivica, Komesarović Pajo i Braća Žarković po din. 500—. Doprinijela je u fond kluba Tvrtka Inchiostri din. 200—. Uprava harno zahvaljuje.

Oglas dražbe. Kod Pokrajinske Bolnice u Šibeniku držat će se 24. ov. mj. javna dražba za opskrbu živežnim namirnicama, sapunom, kamenim uljem, kamenim ugljenom i drvima za gorivo kroz l. polugodište 1924, te dražba za zakup prenosá mrtvaca iz bolnice i prenos svakovrsnog materijala do bolnice i iz bolnice. Kroz godinu 1924. Potanje obratiti se Upravi Bolnice.

Krvavi slučaj u Plavnom. u Plavnom kraj Knina na zadnji prošlog mjeseca porijekali su se radi oćevine braća Stevan i Marko Rusić. Marko je navalio sjekirom na Stevana i teško ga ranio u zatiljak. Stevan je doveden u bolnicu a Marko predan Drž. Odvji. na postupak.

Nastradao mornar. Dne 2. ov. mj. nastradao je životom Josip Stupa, mornar ratne mornarice u Mandalini. Pokojni Stupa bio je u večer toga dana u službi i poslije je nestalo. Drugovi su ga tek sutra dan našli u moru. Pouzdano se drži, da je htio preći s obale na maonu, ali kako je bilo mračno okliznuo mu se noga, pao, udario glavom o maonu i tako se utopio.

Čehoslovački konzulat u Splitu pozivlje sve čl. pripadnike, koji nisu do sada iz kojegod razloga udovoljili svojoj vojničkoj dužnosti kao što i sve one, koji su se rodili 1904, 1903 i 1902 godine, da se lično ili pismeno prijave kod konzulata u svrhu upisa u rekrutne spislove. Svak mora prikazati kod prijave svoj putni pasos.

Naredba o predaji i nošnji vojničkih odijela. Pod U. br. 29818 od 8. o. mj. Ministar unutrašnjih Dela u sporazumu sa Ministrom vojnim izdao je naredbu kojom zabranjuje svako trgovanje i nošenje odijela vojnih naše ili koje strane države pod prijetnjom zatvora od tri godina. Vojna odijela, koja se do izdanja ove naredbe nalaze u posjedu privatnika, pa i trgovaca, ne će se oduzimati, dapače se već oduzeta imaju povratiti. Posjednici takovih odijela moraju ovo prekrojiti ili bojadisati ako žele izbjeći posljedice ove naredbe.

Po službenom poslu. stigao je u ponedjeljak general g. Milan Čadje-

vić, komandant divizije u Mostaru! Iz Šibenika pošao je g. general u Benkovac, Biograd n./m., odakle će preko Knina u Mostar.

Objava. Slavnomo općinstvu dajem na znanje, da ne odgovaram niti jamčim za ijedan dug, koji moja žena Ivanka Radin učini bilo u robi. živežnim namirnicama ili u novcu bez moga znanja i izričitog ovlaštenja. — *Pave Radin pk. Tome* poslovođa gostione Mihajević - Šibenik.

Javna zahvala.

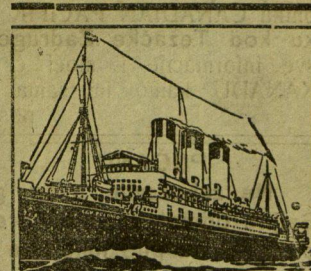
Prigodom smrti naše nezaboravne, blage i mile nam pokojnice

Pere ud. Ferrari,

najtoplije zahvaljujemo ovim putem, svim prijateljima i zncancima, koji su nam bilo na koji način iskazali svoje saučešće, te prisustvovali sprovodu. Navlastito pak zahvaljujemo gosp. Dr. Josipu Pasini-u, koji je sa svom svojom vještinom, marom i privrženosti nastojao da nam spasi milu pokojnicu

Obitelji:

Ferrari, Erceg, Šupuk.

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem i. II. i III. razreda — odlaze:

13. decembra	„LA CORUNA“
20. „	„ANTONIO DELFINO“
22. „	„TIGRAN“
31. „	„VIGO“
10. januara	„CAP NORTE“
11. „	„MADERA“
24. „	„VILLAGARCIA“
5. februara	„BILBAO“
9. „	„ESPRANA“
22. „	„ANTONIO DELFINO“
13. marta	„LA CORUNA“
20. „	„CAP NORTE“
3. aprila	„VIGO“
17. „	„CAP POLONIA“

i z HAMBURGA

za Argentinu, Braziliju i Uruguay. Sve obavijesti daje dragovoljno i besplatno Glavno zastupstvo za Jugoslaviju: **ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.** Zastupstva: Beograd, Balkanska 49. Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

Zlatarska Radiona kod Stolne crkve.

Primam novo napravage i popravke. Izrađujem po naručbi svaku vrst vjenčanih prstena (tonda).

Kupujem i primam u promjeuu staro zlato i srebro.

Vjekoslav Grünbaum.

DROGERIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skладиšte kemijskih proizvoda, laka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala -- Cvikera.

Izvršuje svaku izradbu po oku. Ištećnikom propisau Primaju se popravci.

INGER šivaći strojevi

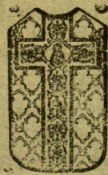
— na cijelom svijetu poznati su kao najbolji. —

Podružnice i zastupstva u svim mjestima.

Centrala za državu S. H. S. Zagreb, Marulićeva ul. br. 5. II. kat.
Filiala Šibenik, Široka ulica.

Josip Neškudla i drug tvornica crkvenih paramenta i pribora

JABLONÉ - Čehoslovačka.

Preporuča se svim svećenicima za nabavu svih u tu struku spadajućih predmeta, kao misne haljine, pluvijali, crkveni i društveni barjaci, kaleži, ciboriji, monstrance, kipovi, križni putevi i t. d., u kojoj god izradbi i cijeni.

Misne haljine iz teškog svilenog damaska, križevi izvezeni u svilu, svilene i zlatne porte od Din. 1500 unaprijed.

Stara crkvena odijela popravljaju se strukovnjački. Kaleži i ciboriji pozlaćeni u vatri od Din. 300 unaprijed. Za solidnost tvrtke jamče nebrojene zahvalnice i 110 godišnji opstanak tvrtke. Na sve upite odgovara odmah i predlaže uzorke

J. NEŠKUDLA - LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 25.

Lida -

*toaletni sapun
je dobar i
uvijek jednako
dobar.*

Zemljoradnici

koji ne mogu dobiti putne isprave radi prepunjene kvote za Sjedinjene Države Amerike neka se obrate na zastupnika CANADIAN PACIFIK g. Lazar Piroški u Šibeniku kod Težačke Zadruge, gdje će dobiti besplatno sve informacije i moći će putovati bez poteškoće u KANADU kamo im sama Kanadska država jamči za posao.

PUČANI!

Ne zaboravite svog glasila „Narodne Straže“! Šaljite odmah zaostale pretplate, tražite nove pretplatnike i kupite milodare!

Najveća svetska tvornica udica

O. MUSTAD & SÖN, CHRISTIANIA

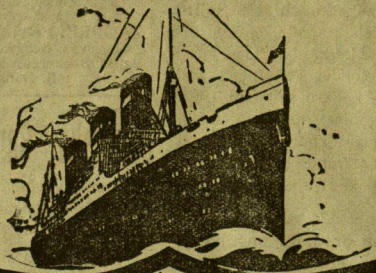
preporučuje jugoslavenskim potrošačima svoje udice, koje su priznate širom celoga sveta kao najbolje.

Detaljna obaveštenja, uzorke i cenovnike šalje besplatno

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju

Trgovačka agentura:

AVRAM ALMOSLINO — BEOGRAD.

Parobrod „LEVIATHAN“

59936 Br. Reg. tona
Najmoderniji, najveći i najluksuzniji oceanski parobrod. Najveći naponi znanosti, snage kapitala i pronalaznog duha utjelovljeni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisposobiva udobnost u svim razredima.

„Prva vožnja“ u New York na 7. augusta, 1923, zatim 28. augusta, 18. septembra, 8. oktobra, 29. oktobra itd. svaki treći tjedan utorkom iz Southamptona — Cherbourga. — Sve pobliže kroz dole naznačene adrese. —

BREMEN — NEW YORK

izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Nadkriljivi na udobnosti, čistoci i izvrsnoj opskrbi. — Brzi i sigurni brodovi.

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahijevajte pobliže upute i plovidbenu listinu broj 234.

Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

PAPIRNICI

GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica.

Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne škole.

Igračke za djecu.

Posluga brza i solidna.

Cijene umjerene!

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampi!

RATAR D. D.

Veletrgovina gospodarskim potrepštinama i proizvodima

Z a g r e b

PODRUŽNICA: S U S A K

Tvornička ulica broj 15.

Telefon 14—59 Interurban 15.

Brzajavni naslov: „RATAR-SUŠAK“

dobavlja sa svog skladišta na

Sušaku, Bakru najpovoljnije:

BRAŠNA, ŽITARICE, KOLONIJALNU ROBU, 16% SUPERFO-

STAT, 18% THOMASOVU

DROZGU, 40—42% KALIJEVU

SOL, 12—15% KAINIT I VAP-

NENI DUŠIK.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov *Gospobanka*.
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor,
Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.